

Vi kvinnor

I DEMOKRATISKT VÄRLDSFÖRBUND

Nr

4

LÄS i detta nummer:

Ingen tvekan om kvinnornas val

Var femte ko i skottgluggen

Så skyddar kvinnorna livet

Ge oss en chans till deltid

Fru Karlsson sitter i knipa

The Lukas skiffle band

En billast tonårskläder

Barnen berättar.

OMSLAGSBILDEN:

Så seglar vi den förse-
nade våren till mötes.

Vi stödjer FREDENS SAK och kvinnornas

Om kvinnovärlden varit i stånd att bestämma vilka frågor som skulle avgöras i val denna sommar, skulle inte enbart frågan om alla löntagares pensionering ha kommit upp.

Det finns gamla rättvisefrågor som kvinnorna slagits för i årtionden som ännu får vänta på sin lösning. Ännu har vi således ingen lagstiftning om lika lön. Ännu släpar samhällets omsorg om våra barn efter. De institutioner som skulle göra det lättare för kvinnor att förena moderskap med förvärvsarbete är eftersatta. Kvinnornas utbildnings- och beföringsfrågor likaså.

Men tyvärr är kvinnovärlden ännu inte så stark och organiserad att den förmår bestämma frågeställningen i ett val. Tyvärr förmår vi ännu inte framtvinga folkomröstning mot atomvapnen, det spörsmål som reser sig över alla kvinnofrågor och mot vilket även tjänstepensioneringsreformen helt förbleknar. Skall vi av den anledningen vara passiva, inta ståndpunkten att nyvalet inte angår oss?

Oss förefaller det tvärtom att vi bör så långt detta är oss möjligt verka för att säkra inval av kvinnor, som främjar vår sak och av män som är pålitliga motståndare till atomvapnens införande i det svenska försvaret.

Vi rekommenderar kvinnorna att hos varje parti efterlysa vilka kandidater som fyller detta anspråk innan de träffar sitt beslut inför det förestående nyvalet. Frågan om atomvapnen är för tillfället förd ut ur den politiskt-parlamentariska debatten, men den återkommer så fort nyvalet är genomfört.

I vidstående intervju ges en redogörelse för de kvinnopolitiska aspekterna på den reform, vars öde skall avgöras genom nyval.

Sigrid Ekendahl:

Det finns ingen tvekan om KVINNORNAS VAL

Så blir det nyval. Regeringen har framlagt ett förslag till familjeskydd och tjänstepensionering för alla löntagare som de borgerliga partierna stjälpit genom sin majoritet i andra kammaren. Vi har ingen anledning granska de partipolitiska aspekterna på denna fråga. För oss är det viktigaste vad som gagnar kvinnorna och barnens intressen. Vi vänder oss till LO-ombudsmannen och riksdagsledamoten fru Sigrid Ekendahl, som också var ledamot av riksdagens särskilda utskott för tjänstepensioneringen och ber henne ge sin syn på hur kvinnornas intressen tillvaratagits.

— Det finns ingen tvekan var kvinnorna bör ställa sig i det förestående nyvalet, säger fru Ekendahl. Frågan om den lagfästa tjänstepensionen är en gammal fråga i arbetarrörelsen. År efter år har de pensionslösa löntagarna landet runt begärt att i detta avseende få samma rätt som de redan pensionsberättigade. Redan folkomröstningen visade att de pensionslösa löntagarnas krav har den mäktigaste folkopinionen bakom sig.

Det stora flertalet kvinnor är visserligen inte själva löntagare men så mycket mera beroende av sina mäns inkomster på gamla dagar, då de i regel vare sig orkar ta eller kan få förvärvsarbete.

Det ser naturligtvis mycket demokratiskt ut när folkpartiet hävdar att tjänstepensioneringen bör vara en förhandlingsfråga. Men vi som förhandlar med arbetsgivarna vet att de inte gärna av egen, fri vilja vill lösa pensionsfrågan för *alla* sina anställda. Är det någon som allvarligt vill tro att deras vilja blir hetare därför att ett eller flera partier vill skjuta över frågans avgörande från det politiskt-parlamentariska planet till det fackligt-avtalsmässiga? I varje fall tror inte LO-folket på en sådan utopi.

Det enda säkra är att gå den gamla beprövade vägen med en social lagstiftning som kompletterar eller bildar utgångspunkten för uppgörelser mellan parterna.

Inför folkomröstningen kritiserade folkpartiet det då föreliggande regeringförslaget våldsamt ur kvinnosynpunkt. Kvinnorna ställdes i stryk-klass, sade man. I det senaste s. k.

aprilförslaget som förkastades av andra kammarens borgerliga majoritet, krävs för kvinnorna endast 30 pensionsbärande år för full pension. Folkpartiet vänder sig mot detta och vill att det skall vara »jämlikhet» mellan män och kvinnor på så sätt att båda könen utan avbrott skall prestera 40 arbetsår på heltid utanför hemmet för att få full pension. Kvinnorna kan endast undantagsvis prestera detta. Rättvisa och jämlikhet för dem betyder att man måste ta hänsyn till att de kan behöva vara borta några år eller ta deltid medan barnen är små.

Folkpartiets förslag medger familjeförsörjaren rätt att utträda ur familjepensioneringen med hustruns medgivande, sitt ålders- och invalidskydd utan hennes medgivande. Inte bara det senare utan också det förra är gale. Det finns tillräckligt med mindre ansvarskännande familjeförsörjare som skulle utöva sådan press på sina hustrur att dessa inte vågade fasthålla vid kravet om att männen skall ha ålders- och invalidskydd.

Kvinnorna i särskilda utskottet är inte helt nöjda med det föreliggande regeringsförslaget. Änkor och deras barn har man tagit tillbörlig hänsyn till, men inte till ensamstående mödrar och fränskilda med minderåriga barn. Men till de frågorna har ju kvinnorna anledning återkomma. I vårt särskilda yttrande har Nancy Eriksson och jag antytt på vilket sätt. Den bästa grundvalen för att skapa rättvisa åt alla kvinnogrupper är att i nyvalen stödja dem som är för den lagfästa pensionen, slutar fru Ekendahl.

Var femte ko i skottgluggen

N OG ÄR DET en underlig värld vi lever i. I Sverige överväger man masslakt av värdefull boskap. Jordbruksministern har ålagt ett par statliga organ att snabbtreda frågan hur man fortast möjligt skall få skog att bära sig på åkerjordar, vars gröda annars går till korna. 250.000 kor — nästan var femte — står i skottgluggen därför att vi äter för lite smör.

Vi åt i det närmaste 25 procent mindre smör 1956 än 1953. Trots ökad folkmängd. Denna tydligt ådagalagda aversion mot smör kan varanda husmor ge en lika enkel som lättfattlig förklaring till: det är för dyrt. Med undantag för dem som vid äldre år i smöret ser en fara för påskyndad åderförkalkning har vi då aldrig träffat någon som anser att margarin smakar bättre än smör. Att det förra ändå vinner över det senare är en fråga om vad det kostar och ingenting annat.

Ur denna situation tyckte sig de jordbrukare som förhandlade med statens jordbruksnämnd se en lösning i margarinprisets höjning. Ytterligare 60 öre på margarinet skulle verka som en straffskatt på alla som har smått om slantarna och många munnar att mätta.

Dess bättre hindrades detta genom beslut i den numera upplösta riksdagen, som beviljade statssubventioner för smöret till en summa som motsvarade 50-öringen. Böndernas organisationer har därtill förklarat sig villiga sänka smörpriset, hur mycket vet man inte när detta skrives.

Några frågor må vara tillåtna även för den som är obevandrad i nationalekonomin och tillfullo förstår att jordbrukskrisen inte är en lätt fråga att lösa.

Vi lägger ju ut hundratals miljoner

på att subventionera vår smörexport till England. Varför kan man då inte lika gärna »dumpa» smöret här hemma? Enligt vad allmänheten förspott får engelsmännen vårt smör till 3 kronor kilot. Danskarna säljer sitt på samma marknad för 2:62 och finnarna sitt för 2:30. Det finns alltså alla skäl för att anta att också det svenska priset ligger närmare 2:50 än 3 kronor. Som vi ser det borde det ur statens och jordbruksnäringens

Smör åt skolbarn och sjuka, torrmjölk åt folk i nöd

Varför inte ge skolbarnen smör i stället för margarin? Varför inte låta sjukhuspatienterna få det? Och varför skall krigsårens s. k. restaurangblandning permanentas?

Systemet infördes under krigsåren då matfettet var ransonerat. Alla trodde att smöret skulle återkomma oförfalskat på restaurangborden så snart tillgången det tillät. Medan smöröverskottet håller på att dra ihop sig till ett av de största inrikesproblemen — får uteätarna fortfarande mest margarin på brödet.

Det finns även andra vägar att söka när det gäller att få större avsättning för modernäringsmjölk och mjölkprodukter. Varför skall vi nedbringa fetthalten i den mjölk som säljs i butikerna? Har vi undersökt vad tekniskt efterblivna länder med svältande miljonmassor behöver av torrmjölk? Har vi undersökt vad vi genom avskaffande av militärt slöseri i stället kunde satsa på att bygga

Ge smör åt skolbarnen.

synpunkt vara en god affär att sälja smöret här hemma till och med för samma pris som margarinet.

ut folkhälsan i de länder där människornas medelålder knappast är mera än hälften av vår och där miljoner barn går under i brist på mjölk?

Var det någon som påstod att jorden inte kan föda sin befolkning? Nog måste det vara fel någonstans när regeringarna behöver brottas med bekymmer om var man skall göra av med ett av de viktigaste och mest fullvärdiga livsmedel som finns!

Låt husmödrarna i vårt land säga sin mening om var mjölk- och smöröverskottet skall ta vägen. Då kommer smöret att finna vägen tillbaka till matborden i tusentals och åter tusentals svenska hem. De kommer att hitta metoder att även kunna ge en hjälpande hand åt folk i nöd. För att räkna ut det erfordras inte så mycket nationalekonomiska »experter» som en folkresning för att livets gröda skall ha företräde framför en militär upprustning som ter sig alltmera meningslös.

VALBORG SVENSSON

Så skyddar kvinnorna livet...

Det håller på att hända någonting mycket glädjande i atomvapenfrågan. Nej, vi tänker inte främst på det att åtminstone en av stormakterna inställt experiment med atomvapen och förklarat sig beredd att icke tillverka samt oskadliggöra de kärnvapen som redan lagrats. Givetvis inger detta Sovjetunionens beslut hopp hos alla krafter världen runt som verkar för internationellt kärnvapenförbud. Men det vi främst har i tankarna är den djärvhet med vilken alltflera kvinnor framträder.

En av vårt lands främsta författarinnor, Sara Lidman, begär ordet i Dagens Nyheter, talar så inträngande, övervägt och sant att inte ens den främsta kärnvapenförespråkaren i vårt land kan vägra ta in det. I radion vänder Barbro Alving upp och ner på vedertagna begrepp och fastställer att vi ska sprida panik, panik till livets försvar! Långe kunde Radiotjänst sabotera bland annat SKV:s ständigt återkommande krav om att kvinnornas naturliga reaktion mot de livsfientliga kärnvapnen skulle komma till uttryck, att sådana vittnesbörd som Albert Schweitzers helt enkelt inte får undertryckas. Det går inte längre.

Den starka opinionen mot kärnvapen över huvud taget och mot att Sverige skulle utrustas med en upplaga av »taktisk» storlek växer med varje dag som går. Inte minst iögonenfallande är den starka, nypacifistiska rörelse som håller på att växa fram. Kärnvapenhotet har skapat ett läge då pacifister och försvarsanshängare kan finna varandra. Ett av uttrycken för denna nypacifism är den s. k. Köpingsmotionen. För SKV och Vi kvinnor står ett klart: vi måste med ännu större kraft än hittills fullfölja vår linje och knyta kontakter med alla som vill livets försvar, vare sig det sker på pacifistisk eller annan grund.

Så gick det till i Hiroshima

Många bara brändes bort, förintades. Det enda som återstod av en människa var kanske en skugga på en mur. På andra smälte ögonen och rann nerför de sönderfräta kinderna, munnarna blev stora, oformliga sår. Huden föll från ryggar och bröst i slemmiga kakor.

Så heter det i den väldokumenterade skriften »I stället för Atombomb» av författarna Per Anders Fogelström och reservofficeren Roland Morell i ett kapitel som skildrar hur det gick till i Hiroshima. Vi återger här nedan en ögonvittnesskildring. Författarna påpekar att Dagens Nyheter betecknar detta som skräckpropaganda. Vi delar författarnas mening att det är bättre att läsa och höra om ohyggligheten än att uppleva den:

»Tanimoto fann ett tjugotal människor, män och kvinnor, på sandbanken. Han körde upp båtens stäv i sanden och uppmanade de nödställda att komma ombord. De rörde sig inte och han förstod att de var för svaga för

det. Han böjde sig över båtkanterna och tog en kvinna i händerna, men hennes hud gled av i stora, handskliknande bitar. Han kände sådana kväljningar att han måste sitta en stund och hämta sig. Så klev han ner i vattnet och fast han var en liten man lyckades han lyfta flera nödställda, både män och kvinnor, upp i båten. Alla var nakna. Deras hud var slemmig både på bröst och rygg och han tänkte med en rysning på alla de brännskador han hade sett under dagens lopp — först hade de skadade partierna varit gula, sedan röda och svullna, med avflagande hud, och mot kvällen variga och illaluktande. På andra sidan floden fanns en högre sandbank och där lyfte han de levande slemmiga kropparna ur båten och bar upp dem på sandbanken, bort från tidvattnet. Han måste hela tiden upprepa för sig själv: Detta är människor.»

SIGNE HÖIJER:

Vi kunde tvinga riksdagen

På ett möte med ungdomens fredsförbund i Handelshögskolan, Stockholm, yttrade Signe Höijer från Fred och Frihet bl. a.:

Jag har själv suttit vid sjukbäddar i Hiroshima och Nagasaki hos människor vilka fortfarande lider av sviter efter bombfällningen 1945. Ännu dör människor av dessa sviter och tusentals barn kommer till världen med allvarliga psykiska och fysiska skador. Varför besöker inte svenska militärer de atomdrabbade städerna? Det kan väl vara intressant att se följderna av det vapen man förespråkar?

Jag är optimist för framtiden. Jag har under mina otaliga resor runt hela landet, där jag talat inför de mest skilda föreningar och sammanslutningar, uppmärksammat den starka opinion som finns i vårt land emot A-vapnen. Denna opinion är nu så stark i alla läger att vi kunde tvinga riksdagen att ej ta upp frågan vid försvarsbehandlingen. Det måste vi notera som ett stort framsteg och som en seger för fredens sak. Att uppnå ett internationellt kärnvapenförbud måste vara det första steget. Därefter är det möjligt att uppnå en allmän nedrustning.

*

BARBRO ALVING:

Man ska sprida panik

I radion slog Barbro Alving samt författarna Sten Söderberg och Anders Fogelström ett slag för folkvägran mot ett modernt storkrig. Ur Barbro Alvings inlägg citerar vi några avsnitt:

... »Vid ett föredrag, som jag hörde en gång av en militärpsykolog, som redde ut den psykiska personliga beredskapen, som en vanlig svensk pojke måste genomgå för att förvandlas till, som han uttryckte det, en listig människojägare. Det är alltså vad som måste ske — detta fruktansvärda svek begås mot dem som människor. Eller man kan tänka på allt som stått i pressen om piloten, som fälde den första atombomben över Hiroshima, och som nu irrar runt halvt sinnessjuk i Amerika, i ständig skräck och med oöverkomliga skuldkänslor för vad han gjort.

— — —
Varenda vetenskapare som säger:

»Jag är rädd», är en oerhörd tillgång. Det sägs att man inte ska sprida panik. Det är klart — om jag får säga det tillspetsat — att man ska sprida panik, om det gäller att väcka folk inför förintelsehot. Och det rör på sig, titta på oron i England nu.

Där (i den officiella politiken — vår anm.) förs fortfarande mellan-krigspolitik. Man räcker handen halvhjärtat till förhandlingar och har vätebomben i bakfickan, som om det gick för sig, som om det var realistiskt. Jag vet ingenting mer värt namnet orealistiskt.

För mig är det absolut klart att bortom ett modernt storkrig finns inget hopp. Jag tänker då också på det psykiska. Efter andra världskriget har man världen runt — jag har gjort den erfarenheten själv — mött en slags kollektiv psykisk trötthet hos människor, en slags defaultism ifrån det rent mänskliga. Ändå tror vi, att människan skulle kunna gå ut ur ett tredje världskrig — de som alls överlevde — och orka bygga upp igen. På ruiner av en art, som ingen kan föreställa sig, och ett så oerhört nederlag för allt det mänskliga. Jag tror inte människan skulle orka tro på människan längre. Det är inte minst därför jag måste välja vägrarnas väg.

*

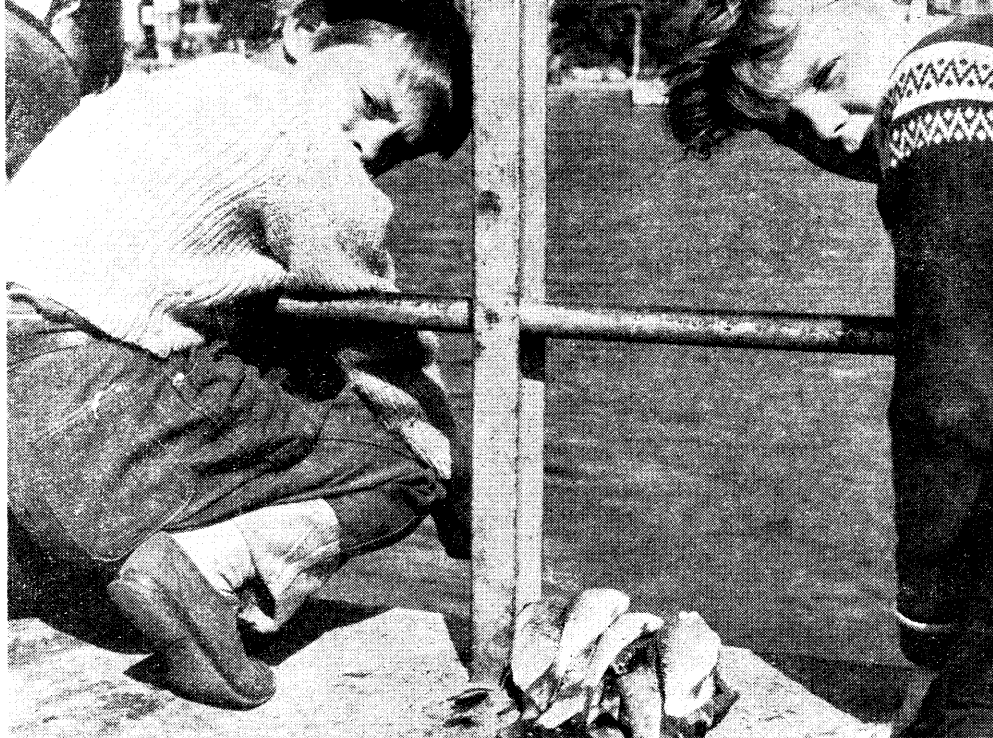
Sverige måste bli en Röda kors-stat

På förslag av Köpings socialdemokratiska arbetarkommun har Västmanlands distriktskongress uttalat kritik mot partiledaröverenskomsten om ökade försvarsutgifter och dess finansiering genom vissa punktskatter samt hos partistyrelsen krävt

att socialdemokratin i fortsättningen bättre söker hävda en egen mera realistisk linje i försvarsfrågan, även om detta leder till att samverkan med atomvapenkrävornas parti inte blir möjlig,

att kongressen beslutar uttala en stark protest mot tanken att införliva atomvapen i svenskt försvar, samt

att socialdemokratiska partiets ledning får i uppdrag att utreda möjligheterna av att våra ombud i FN till generalförsamlingen hemställer om att Sverige sanktioneras som Röda kors-stat och att Sverige därvid förbinder sig att helt avrusta och i stället påtager sig ansvaret att utbildade unga män och kvinnor i Röda kors-tjänst för hela världen, att göra kasernerna till sjukhus, flygplan

Detta kan bli pojkarnas sista sysselsättning om Sverige köper eller tillverkar atomvapen.

SARA LIDMAN:

Det har blivit så farligt att leva nu att vi bara har råd med det viktigaste

Bland de många radikalpacifistiska framträdandena på senare tid utgör Sara Lidmans inlägg i Dagens Nyheters debatt om det svenska försvarets utrustning med kärnvapen ett av de mest inträngande, slagkraftiga och uppmärksammade. I inlägget heter det bland annat:

DN talar nu för tiden alltför sällan om Hiroshima och Nagasaki och om vetenskapsmännens varningar. När DN propagerar för att Sverige skall »rusta sig tidsenligt» sägs inte ut att de bomber vi i så fall skulle skaffa är av den typ att var och en av dem skulle kunna tillfoga lika stor skada som åsamkades Hiroshima.

Sovjet och USA har ju redan uppdrag av kärnvapen stora nog att utplåna det mesta av jordiskt liv. Räcker inte det? Är inte den situationen skrämmande nog? Tror någon att de två folken upplever sin beväpning som en trygghet? Kan det verkligen ge oss ett uns av trygghet att fler länder, inklusive Sverige, lägger upp lager av sådana vapen?

Först ska vi rusta upp — sen ska vi så småningom hoppas på en storpolitisk avspänning.

Men har vi inte sett hur upprustning förgrymmar människors språk och tankar och känslor? Hur kan vi lita på att det ska komma en tid som är bättre ägnad för fredliga övningar

till ambulanstjänst, ja — hela den väldiga apparat som nu står till förfogande för förgörelse bör omställas i helandets, läkandets och humanismens tjänst.

gar än denna? Om vi dagligen får läsa att vi måste vara misstänksamma kan vi ju bli sådana och till sist bli ur stånd att ens önska en avspänning.

Och det är det att atombomben och vätebomben är så onda vapen, både uppenbart och lömskt onda. De innebär död och pina för levande och ofödda människor. De är oresonligt onda vapen, de är det värsta som finns, de där kärnvapnen.

Ingen stat borde rusta upp med dem. Sverige bör inte skaffa sig så onda vapen — och kalla dem taktiska! (»Taktisk» är återigen ett sådant där förmildrande ord som snuddar vid »taktfull» innan man hinner fatta dess egentliga betydelse. Den bomb som ödelade Hiroshima hade styrkan av vad som nu kallas en taktisk bomb.)

Vi svenskar borde mycket nogare studera rapporterna om Hiroshimas offer innan vi går in för att rusta oss med Hiroshimabomber.

Alla människor har skäl att vara dödsens rädda.

Men har det inte plötsligt blivit så farligt att leva nu att vi kunde säga att vi bara har råd att göra det viktigaste, att syssla med något bra. Vi borde inte köpa eller tillverka atombomber — det kunde bli vår sista sysselsättning.

Hem från 8 mars-besök i TDR:

Sjukhus med skola, teater och restarangmatsedel

På inbjudan av Tyska Demokratiska Kvinnoförbundet har Sonja Björk, Partille, och Valborg Vesterlund, Tvärån, i år firat Internationella kvinnodagen i TDR. Valborg Vesterlund har skrivit ned några funderingar kring ett intressant studiebesök på en ortopedisk klinik i Berlin.

På vägen till TDR gjorde jag ett uppehåll i Stockholm för att träffa några vänner. Det föll sig så att jag fick följa med en av dem och lyssna till en diskussion i stadsfullmäktige angående sjukhusmaten. Man ventilerade frågan fram och åter. En del menade att det alls inte gick an att införa meny-system på sjukhusen. Medan andra ansåg att det särskilt för långliggarna skulle vara av stor vikt om de kunde få lov att välja rätter och på så sätt få större omväxling i kosten.

Jag fick inte lyssna på debatten till slut utan måste gå till mitt tåg för att fortsätta resan. Dagen efter ankomsten till TDR fick vi besöka en ortopedisk klinik. Huset var inte så modernt, men överläkaren som var vår ciceron sa, att det är inte enbart huset som skapar trivsel utan personalen och patienterna.

FRIKADELLER OCH FISK

Vi blev bjudna på lunch och då berättade köksmästaren hur man gör upp matsedeln för varje dag. Man frågar helt enkelt patienterna vad de önskar sig och efter det komponeras matsedeln. Med Stockholmsdebatten i färskt minne måste jag givetvis fråga ett par patienter om det verkligen var riktigt. Jodå, den ene hade beställt frikadeller och den andre fisk och de hade båda fått det dom önskat.

Läkaren ansåg att patienter som vårdas på en ortopedisk avdelning och som kanske ofta hör till långliggarna bör få så »hemlagad» mat som möjligt. Att skapa hemlik miljö är också viktigt och därför fick patienterna bl. a. bära sina egna privata kläder. I fall en patient hade svårt att hålla sig med egna kläder skaffade sjukhuset »privata» kläder. Man

fick nästan intryck av att man hamnat i en stor familj där överläkaren, det kan man säga utan att överdriva,

verkade som en far för hela den stora familjen. Han hade alltid ett vänligt ord åt alla. De små barnen sträckte sina små, av sjukdom förkrympta händer mot honom och han uppmärksammade dem alla.

Man hade bl. a. organiserat en sånggrupp med en sånglärare i spetsen. Det fanns en skola med skickliga pedagoger där barnen och ungdomarna kunde läsa ända fram till studenten. Ingen blev på så sätt åsidosatt på grund av sitt handikap.

STOR PERSONAL

Man hade en väldigt stor personalstab och vi frågade varför, och fick till svar att det behövdes så många vårdare och sköterskor för att hjälpa

Min trädgård, min skog

Av Astrid Pettersson

Där spelar bofink, där sjunger taltrast

Där drar fasantupp sitt varningskackel

Det glittrar blankt om ett starpars kroppar

och ärlan rundar den plats där honan så nära ruvar.

Allt i min trädgård, min skog, mitt öra,

Allt i min känsel, min lukt, min vår.

*

Jag börjar räkna på handens fingrar:
Hur många vårar? Hur många år?
Hur många vänner skall slockna före?

*

De tror så själva. Har gett mej tanken

i tal och tonfall.

Till sporre gett:

Ta väl tillvara din dag, din styrka,
du som skall hinna det vi ej hann!
Så underligt — jag är jämt den yngsta

fast min vår var gammal för länge-sen,

fastän ungdomsvåren ej bröt igenom
den hårda vinter som låg där före...
Nu spelar bofink, nu sjunger koltrast,
Du gamla vår du har tränat länge
för tontumt öra och sylfin känsel
och läkte slutligt en ärrad skräma
ett frostsvept snår i en mänskösjul.

Nu drar fasantupp sitt varningskackel,

nu sveper svalan så tätt med vingen,
Du gamla vår, du har mänskan kär,
Du skulle hinna! Så talar vänner.
Du skulle kunna vad vi ej kunde.

Du kanske finns när vårt öga slocknat
När världen vaknar som fågelvärlden,
som vaktar reden.

Du kanske lever när vi får fred.

När världen vaknar och vaktar
reden...

Nyexaminerade sjuksköterskor. Hur länge får vi behålla dem i aktiv tjänst?

Ge oss en chans till DELTID

En lång ödslig korridor, tomma tysta rum — det var vad TV-titlarna bl. a. fick se när kameran gjorde sitt mycket omskrivna besök på Stureby vårdhem i Stock-

alla sängliggande till rätta. »Även de skall ha möjlighet att delta i livet på kliniken. De skall hjälpas till och från lektionssalarna, de skall ges möjlighet att komma in i teatersalongen för att se teater och film som visas varje vecka. De skall inte behöva försaka allt för att de är sjuka», svarade överläkaren.

För alla vårdkostnader svarade sjukförsäkringen. Innan vi lämnade kliniken sjöng sångkören några glada visor för oss.

Så där kan man alltså ordna det för de sjuka om bara viljan finns bland de friska. I Hälsoåret skulle man vilja önska att det här hemma kunde göras mera, framför allt för de kroniskt sjuka. Tänk om våra myndighetspersoner, som har att besluta om anslag till sjukvården, bara för en dag finge byta med någon av dessa handikapade människor. Då kanske det inte sütte så hårt åt när anslagen skulle beviljas.

VALBORG VESTERLUND

holm. Två nyinrättade avdelningar avsedda för kronikervård stod tomma. Hur är sådant möjligt när det samtidigt står hundratals gamla i kö för en vårdplats? Personalbrist — uteslutande personalbrist — svarar man.

— Om vi bara kunde få anställa **gifta sjuksköterskor på deltid skulle många problem av det här slaget kunna lösas, menar syssломannen vid vårdhemmet.**

— Ja, det är över huvud taget mycket svårt att lösa det här problemet med arbetskraften, säger fru **M a r i a n n e L u n d q v i s t** hos Svensk Sjuksköterskeförening. Det gäller inte bara vårdhemmen, fast det kanske är speciella svårigheter där. Inte så att sköterskorna inte skulle trivas med sådant arbete, utan det handlar mera om att vi inte har en utbildning som från början inriktar dem på åldringsvården. Men de som börjar inom åldringsvården trivs som regel utmärkt med de gamla. Det är tungt men samtidigt mycket tacksamt arbete.

Särskilt kännbar blir naturligtvis personalbristen nu när semestervikariaten skall planeras.

Hur den här situationen uppstått? Ja, främst beror det naturligtvis på att utbyggnaden av sjuk- och anstaltsvården medfört ett ökat behov av utbildad personal. Sedan har vi ju en rätt stor avgång från yrket. En avgång som beror på att det nu för tiden är mera vanligt att vi gifter oss. Och att kombinera vården av hem och barn med den oregelbundna arbetstid som är utmärkande för vårt yrke, det är sannerligen inte lätt. Men trots svårigheterna utgör de gifta sjuksköterskorna en tredjedel av kåren som är i aktiv tjänst.

Situationen skulle te sig betydligt ljusare om det funnes en verklig vilja hos myndigheterna att ta tillvara den yrkesskicklighet som i många fall nu bara kommer den lilla familjen till del.

Sjuksköterskornas utbildningstid tar enligt den nya normalplanen 2 år och 7 månader och dessförinnan skall en s. k. provtid på 2—3 månader genomgå. Utbildningen kräver stora både personliga och samhälleliga insatser och nog borde samhället göra mera för att få utnyttja de kunskaper som de gifta sköterskorna besitter.

Inrätta flera tjänster på deltid med fast anställning och trygghet i form av pensionsrätt, det är en gammal käpphäst för oss i Svensk Sjuksköterskeförening. Kanske ställer det sig svårare att inrätta deltidstjänster för sköterskorna med tanke på den besvärliga arbetstiden. Men det kan ju inte vara tal om några oöverstigliga hinder. Visst går det att anpassa arbetstiden så att den passar både sköterskan/mamman och arbetsgivaren.

Flera deltidstjänster skulle öppna nya möjligheter för många gifta sjuksköterskor som gärna vill tillbaka till tjänsten, men som inte kan arbeta heltid. Det handlar om lite anpassning från båda parter, slutar fru Lundqvist.

Vi instämmer för vår del i sköterskornas krav på ökade möjligheter att arbeta på deltid. Sjukvården är en så viktig kugge i samhällsmaskineriet att allt måste göras för att övertyga de beslutande myndigheterna om fördelarna av att anpassa arbetsförhållandena så att de svarar till de gifta sjuksköterskornas önskningar och behov.

BIRGIT JANSSON

Med fred i sinne och handling

Nehru hälsar världsfredsrådets ledning

Varje sommar är Stockholm säte för en rad kongresser, nationella och internationella. Så blir också fallet instundande sommar. Men ingen kommer att få så stor betydelse och så väldig omfattning som den kongress för nedrustning och internationellt samarbete som kommer att äga rum här den 16—22 juli. Beslutet att förlägga denna viktiga kongress till Stockholm fattades vid det möte Världsfredsrådets byrå höll i New Delhi i Indien i slutet av mars detta år.

Vid den mottagning som Indiens premiärminister Pandit Nehru vid detta tillfälle gav för Världsfredsrådets ledning höll han det tal som vi här nedan återger. Världsfredsrådets hälsningar och välgångsönskningar till Indiens folk och dess ledare framfördes av vicepresidenten i Världsfredsrådet, förre Kinamissionären teol. dr James Endicott från Kanada. Så här löd Nehrus svar:

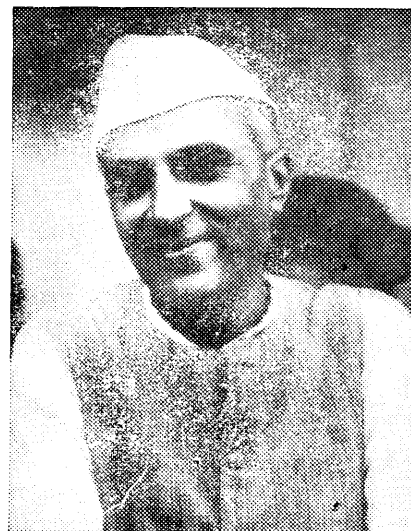
Jag tackar er för era vänliga ord. Ni representerar många länder och ni representerar många slags yrken och annan aktivitet. Att få träffa er är ett privilegium.

Jag är enig med er om att Bandungkonferensen var en milstolpe och en viktig världshistorisk händelse; men fast Bandungkonferensens verknin-
gar var stora har den sedermera kommit något i skymundan. Tyvärr kan även de bästa ord med den mest levande och livsviktiga betydelse efterhand falla till marken. Vi måste hålla fast vid milstolpen inte bara i ord men i handling. För mig står det utom varje tvivel att de principer som knäslattes vid Bandungkonferensen och tidigare blivit fastslagna i »de 5 principerna», inte bara den gången men fortfarande gäller för problemens lösning och jag måste säga att jag inte kan se någon annan väg till en verklig fredlig internationell ordning än den som vilar på dessa 5 principer.

Bandungprinciperna konstaterade att det råder meningsskiljaktigheter i världen, olikheter i politisk, ekonomisk och social struktur, därför att detta är ett faktum. Efter att ha konstaterat detta som ett faktum fortsatte deklarationen med att vi bör leva och låta leva.

Jag tror att som utan undantag nästan alla i hela världen i dag önskar fred, och icke desto mindre råder det fruktan och krigsförberedelser. Detta är ett underligt själv motsägande förhållande. Det beror på, förmodar jag, flera saker, men framför allt på fruktan. Fruktan är det dåligaste sällskap en människa eller ett land kan ha. Det hindrar en i att tänka i lugna banor genom att man fruktar att man inte kan umgås med andra på vanlig rättsskaffens basis. Problemet i dag i arbetet för fred är hur man skall komma bort från detta komplex av

fruktan hos folk och regeringar. Det är ett politiskt problem, ett militärt problem men framför allt ett psykologiskt problem att öppna människornas sinnen för fredliga lösningar. Det är inte bara en fråga om att söka freden, som vi alla gör, men om vi skall bli i stånd att finna ett medel till att säkra freden, med andra ord till att finna ett sätt på vilket vi kan överbevisa andra om våra goda avsikter, ett sätt på vilket vi kan utrota fruktan inte bara ur vårt eget sinne men också ur andras, då måste vi närma oss fredens problem på fredligt sätt och inte med hjälp av hotel-

ser, ty de förökar själva det fruktans komplex som är så förhärskande i dag och som förhindrar handling till uppnäelse av fred.

Alla ni som har kommit samman här från olika länder går utan tvivel, drivna av den allvarligaste oro, in för att säkra freden och göra ett slut på fruktan för krig. Ni har länge arbetat på att nå detta mål. Ni behöver inte mina råd; men jag vill gärna tillåta mig framföra den tanken, att när vi arbetar för fred måste vi arbeta med fredligt sinne och fredliga handlingar.

Människor jag mött:

Fru Karlsson sitter i knipa

Egentligen tycker vi nog rätt bra om varandra fru Karlsson och jag, men ibland går hon mej på nerverna och skam till sägandes blir jag ibland lite otålig. Det är inget ont i henne, hon gör så gott hon kan och hon vill så gärna vara ordentlig och förnuftig. Det är bara det felet att hon inte kan vara sån som hon önskar och att aldrig någonting blir så som hon tänkt sej. För fru Karlsson är det eviga problemet att få pengar att räcka till och minst en gång i månaden ibland två står hon i katastrofsituationer. Varje gång är situationen lika hopplös och varje gång har någonting hänt som har kostat extra pengar. Ibland tycker man nog att nu har vi fått rätsida på finanserna och

planerat sakligt för den närmaste framtiden och nu måste fru Karlsson vara inne på rätt väg — nu ska väl den stackars människan vara ur sitt eviga trassel. O — jädå, fru Karlsson är optimist, bara hon nu blivit hjälpt den här gången, så kommer allting att gå som en dans.

Men jag andas ut för tidigt, fru Karlsson dyker upp igen fortare än jag anar och åter är det lika hopplöst rörigt. Alltid händer henne de mest oväntade saker, som måste ordnas bums med pengar som hon inte räknat med. Sánt händer oss alla, men för fru Karlsson händer det jämt. Och alltid är hon lika förtvivlad och lika hjälplös.

Alla känner vi någon fru Karlsson,

och första gången blöder vårt hjärta, andra och tredje gången också, men endast de mest saktmodiga tror i längden på att alla olyckor som drabbar fru Karlsson är oförskyllda. De flesta tröttnar och tar sin hand ifrån henne och tycker att det är meningslöst att klara henne ur knipan.

För min fru Karlsson går det alltid på något sätt så här — hennes pojke Lasse kommer hem med en stor reva i byxorna. Han har inga reservbyxor och eftersom han snart måste ha nya i alla fall så rusar mamma iväg till närmaste affär innan det stängs och köper Lasse ett par nya byxor i all hast. Hon får ta vad som finns och fastnar för ett par finbyxor som kostar 37 kr. Dom kommer inte att hålla länge och om någon månad så står Lasse utan byxor igen.

En dag tycker fru Karlsson att hon inte har fått en ny trasa på flera år (en grov överdrift men en realitet för henne just då) hon får syn på ett jumperset, nytt modernt och snyggt för 49 kr. Och eftersom hon har pengar i portmonnän så blir tanke och handling ett — hon köper och har inga pengar till mat och vågar du andas om att det var ett oklokt inköp just då så är du en barbar.

En väninna fyller år — fru Karlsson är impulsiv och godhjärtad — och tycker att just denna väninna alltid varit så snäll och förstående mot henne. Hon köper en dyr present för att glädja sin väninna. Fru Karlsson tycker det är nödvändigt — hon måste visa sin uppskattning, kosta vad det vill, och dan efter står hon där igen med tom portmonnä.

Fru Karlsson är också verkligen snäll och hjälpsam mot andra. En flyktig bekant har en god vän i landsorten som ska komma till Stockholm för affärer. Det är ont om hotellrum och så får han bo hos henne, får låna telefon och blir bjuden på kaffe och mat och allt är frid och fröjd. Några månader senare så får hon en telefonräkning på 175 kr. Den flyktiga bekanten har flyttat och var hans gode vän finns har hon ingen aning om. Och så får fru Karlsson ge sej ut på jakt efter pengar, hon lånar 25 kr. här och 50 kr. där och allting ska återbetalas vid nästa månads-skifte.

Till min fru Karlsson hör också ständiga bekymmer för avbetalningar, som aldrig har skötts ordentligt, och därför aldrig tar något slut. Där är brev från inkassobyråer, stadsfog-

The Lukas skiffle band

— Mamma, har du något emot att vi förvarar en trumma här hemma?

Det är Lukas, stolt anförare för »The Lukas skiffle band» som frågar. Den tanklösa modern svarar javisst och tycker att det låter riktigt trevligt. Det är så roligt när barn kan sysselsätta sig själva och så en trumma är ju ändå ett instrument till skillnad från tvättbräda och sågar och fingerborgar som utgör The skiffle bands ordinarie utrustning.

Dessutom är Lukas i hennes ögon alltjämt en knubbig fem-åring, trots elva fyllda. Ska han ha en trumma är det nog en sådan som hänger i en tåt på magen och bearbetas med små nätta träpinnar. Ändå borde den arma modern anat oråd, när Lukas uttrycker sig så där extra vårdat och grammatikaliskt är det ofta fara å färde.

— Ja, då kommer Larsa och jag om en stund, avrundar Lukas hastigt och försvinner som blixten.

Efter en stund hörs ett förfärligt böckande i trappan. Dörren slås upp och in pressas en enorm, en överväldigande, en kromosomtrumma. Den dolde nästan helt och hållet såväl Larsa som Lukas och på dess ena sida stod präntat »Folkets jubel vår belöning».

— Vad i herrans namn! Vad

menar ni? Vems är trumman?

— Det vet ingen, säger Larsa förtjust. Tant får nog behålla den. Vi fick den från Ersas och Ersas från Benne och Benne från Kalle och Kalle från Jonte tror jag och ingen vet riktigt vems den är.

Modern ser inom sig en rad förtvivlade mödrar som obevekligt avvisat det förfärliga åbåket. Varför ska just hon råka ut? Räcker det inte med marsvin och fiskar och smutsiga stövlar för att inte tala om The skiffle band självt. Men så ser hon den spända väntan och förväntan i Larsas och Lukas svettiga ansikten. Att gäcka denna förväntan har hon inte krafter till.

— Men ni får trumma tyst, säger hon lamt och idiotiskt.

— Det sista uppfattar aldrig musikanterna, de har redan börjat misshandeln. En bastrumma i en modern lägenhet den fyller varje millimeter av atmosfären. Grannarnas knackningar når aldrig fram och maskinisten har fallit i vanmakt, såvida han inte har sin lediga dag.

I en tillfällig andningspaus ringar det på dörren. Där står Ersas och Benne och Kalle och Jonte och många, många fler, och alla hojtar:

— Tant, tant får vi också komma in och lira!

HANNELIE

dar och krav och hot i det oändliga och sakerna som en gång tagits i glad optimism är ju till en stor del utslitna och förbrukade. Och alltid är det någon vänlig skäl som räddar henne ur knipan när det blir för farligt.

Ja, så här är min fru Karlsson och så har hon alltid varit, även när hon hade bra jobb och en rätt hygglig avlöning. Alltid är det ett elände med pengar. Och om du ser dej om så känner du också säkert någon fru Karlsson. Men vad gör vi med henne? Visst tycker man om henne för hennes stora hjärta och de goda och

snabba impulserna, som alltid omsättes i omedelbar handling. Men aldrig i livet kommer fru Karlsson att bli saklig och lugn i ekonomiska ting och aldrig kommer hon ur sitt trassel.

Och alltid kommer fru Karlsson att stå där lika hjälplös och vädjande — låna mej 10 kr., låna mej 25 kr., låna mej 50 kr. — bara jag får låna dessa pengar så reder det upp sej, i nästa månad så blir allting bättre och då ska jag betala tillbaka och då är allting mycket lättare. Och alltid hittar hon någon som hjälper henne ur knipan för stunden.

KARNA NILSSON-MÜLLER

Första ungdomsgården fyller 25 vårar

Det är ett kvartssekel sedan första ungdomsgården startades i Göteborg. Vår medarbetare Inga-Lill Andersson har med anledning av jubileet besökt Göteborgs ungdomskonsulent Kjell Andersson, ansvarig både för Ungdomsbyr  ns och ungdomsg  rdarnas verksamhet, och b  tt honom berätta hur den numera stadgade jubilaren i fortsättningen tänker hålla sig ung. Ungdomskonsulenten pekar på tre medel: generösare anslag, särskild skola f  r utbildning av ungdomsledare och löner som kan göra det ansvarsfulla arbetet mera lockande. Stadens jubileumsgåva till verksamheten var en nedskärning av anslagen på 300.000 kr men de skall vinnas tillbaka.

U-KUL I G  TET

U-kul i G  tet, den äldsta ungdomsgården, firar 25 vårar och en intensifierad reklam pågår kring hela ungdomsg  rdsarbetet. U-kul är dess motto och vi hoppas att den skall ge större förståelse för denna speciella form av förebyggande ungdomsarbete hos alla göteborgare. Att den förståelsen behövs framgår inte minst av ett besök hos den som närmast är ansvarig för Ungdomsbyr  ns och ungdomsg  rdarnas verksamhet, ungdomskonsulenten Kjell Andersson.

— I Göteborg har vi nu — säger han — 15 ungdomsgårdar och 4 fritidsgårdar med ett 30-tal heltidsanställda ledare. Dessutom är 300 timanställda, 100 oavlönade och 400 föreningsledare sysselsatta med barnavårdsnämndens ungdomsverksamhet. I fjol var omkring 16.000 ungdomar inskrivna i 1.000 grupper och dessutom deltog många olika föreningar i verksamheten. I allt beräknar vi att det avlades 425.000 besök vid de olika gårdarna under förra året.

Förutom den vanliga hobby- och fritidsverksamheten anordnas även danser, utflykter och samkväm. Flera av gårdarna har också en »öppen linje», som är en inkörsport till den vanliga verksamheten och ger ungdomen tillfälle att utan ytterligare engagemang l  sa, höra på radio, se på TV eller bara prata i en trivsamt omgivning.

Verksamheten bekostas i huvudsak av staden. Statsbidrag kan dock utgå till vissa fritidsgrupper. Medlem-

marna f  r erlägga vissa avgifter och så har vi mammaf  reningar och andra som samlar in pengar. Föregående år utbetalades nära en miljon kronor i kommunala bidrag till den förebyggande verksamheten.

— Allt frid och fröjd sålunda?

— Inte alls, tyvärr. Anslagen har nedskurits med c:a 300.000 kr. för i år. Det innebär att vi under jubileumsåret varit tvungen inskränka verksamheten avsevärt. Att assistenttjänster har indragits och det har i sin tur medfört att den öppna verksamheten inte längre kan bedrivas i samma omfattning som tidigare. Chanserna att delta i fritidsverksamheten minskar samtidigt som de större barnkullarna från 40-talet motiverar utbyggd verksamhet.

— Vad har då ungdomskonsulenten för önskemål?

— Först och främst att alla tidigare tjänster återbesättas, så att verksamheten inte behöver inskränkas. Det frivilliga föreningsarbetet måste dessutom få ett bättre stöd. Föreningsliv kan innebära ett värdefullt skydd mot brottslighet och spritmissbruk och ge en god livsriktning. Vidare bör motorungdomens problem och önskemål uppmärksammas. Dessa ungdomar bör i olika stadsdelar få tillgång till särskilda motorbanor och verkstäder för trimning av »bågen».

För att få verkligt kvalificerad personal måste vi i framtiden troligen ha en bättre lönesättning, kanske särskilt för föreståndarna. Goda löner kunde utgöra ett dragplåster, så att kvalificerad personal kunde söka till ungdomsgårdsarbetet. Vi har i vårt land inte någon särskild skola för ungdomsledare, man får lita till folkhögskolekurser och praktik från organisationsarbete. Och det räcker inte. De kommunala myndigheterna måste i största möjliga mån följa den investeringsplan som nyligen framlagts för de tre närmaste åren. Genom den skulle såväl nyplanerade som äldre stadsdelar få ungdomsgårdar, ett välbehövligt tillskott till det förebyggande ungdomsarbetet, som nu bedrivs, slutar ungdomskonsulenten.

En sund inriktning av fritidssysselsättningen betyder så mycket för barnens och ungdomens framtida utveckling, att det inte kan råda något tvivel om hur kvinnorna skall ställa sig till frågan om de höjda anslag från Göteborgs stad som är nödvändiga för att förverkliga dessa önskemål. Dessutom bör det vara möjligt att få vidgat statligt stöd till ungdomsverksamheten i de större städerna.

INGALILL ANDERSSON

Att spela schack, lära något av betydelse för det kommande yrket, att höra något ur en bra bok, att dansa, ja, helt enkelt att ha kul med andra — är inte sådant varje ung människas rätt?

Vi diskuterar:

Behöver vi ny sorts respekt för barns och kvinnors rätt?

Lasten finner alltid på råd att fortleva

I vår lilla halländska lantmannatidning, populärt kallad »svinatidning», stod en gång en liten berättelse om en pojke som inte var som andra. Han släpade sitt ena ben efter sej, han var en liten åthutad och missanpassad varelse som saknade vanligt människoförstånd. Hans fader hade en gång under rusets inflytande kastat den lille i en byrålåda och stängt den så att den lilles ben kom emellan. Modern hade icke kunnat skydda honom.

Författaren till artikeln är så innerligt rätt på väg när han talar om att präster och poliser borde besöka de hem där spriten firar orgier. När det är så att staten släpper ut ett gift i fria marknaden borde den också se till att icke detta gift missbrukas. Han talar vidare om vad nykterhetsrörelserna gjorde när seklet var ungt och spriten flödade som nu. Det var en skam då att vara full.

Här skulle jag vilja protestera, djupt och indignerat. Det har aldrig varit en skam för en karl att vara full. Hans bakrusånger har släcktts av första bästa granne med en s. k. återställare. Man har nogsamnt kalfatrat bakruskandidatens hustru och sagt att mannen fick mod att säga saker som han inte vågade på nykter kaluv. Som om det nu skulle tillhöra de mänskliga rättigheterna att hantera hustru och barn illa. Den lille pojken som släpar benet efter sej och anses som idiot inte kan väl han gå med en lapp på ryggen genom hela livet? En lapp där det står skrivet hur han blev sän.

Det finns tusen själsligen lytta, till ytterlighet ömhudade människor som aldrig i hela sitt liv kan bli trygga, bara för att barndomens spritinferno gastkramar dem. Inte kan dessa stackare gå med plakat på ryggen där det talas om varför de är så sårbara, varför de tar till klorna och går i försvarsställning jämt. Måste inte här till en annan sorts respekt för barnens rätt och för mödrarnas rätt. Hur många barn är inte skadade redan i avlelsen, predistinerade till nervvrak av sin första urcell? Har läkarvetenskapen inte satt något samband mellan forna tiders allmänt förekommande fallandesjuka — och spritmissbruket? Förr hade kvinnan en merit, en som tillfullo uppskattades av hennes man. Att hon kunde

Som våra läsare säkerligen uppmärksammat har vi öppnat en diskussionsspalt, där alla är hjärtligt välkomna med inlägg. Britta tog i förra numret upp frågan om en 3-barnsmor som fått en hjärtattack på grund av överansträngning i dubbelarbete. Skulle deltidarbete ha varit hennes räddning? I detta nummer ger Alva Svensson några synpunkter på frågan. Och så ställer Astrid Pettersson spritmissbrukets följder samt barnens och kvinnornas rätt under debatt.

spinna och väva och baka och sy, räknades som naturligt »medfött» för hon var ju kvinna och han (med stort H) hade valt henne och han skulle naturligtvis inte ha valt en som inte kunde allt detta. Men utöver dessa självklara husliga dygder fanns en som var förmer. Hans hustru kunde brygga gott öl av det malt som Han mältat kanske på bekostnad av brödsäden. Må det förlåtas våra anmodrar om de föll för frestelsen att brygga öl för att behaga sina män och få lite beröm. Må det också förlåtas dem om de i sin ständiga graviditet smakade på ölet och drack när allting annat smakade illa. Om de drack en skopa öl när maten sinade i de utsugna bröstet kan vi så gott förstå. Missbruk kan vi inte tala om, men nog gav det ölet promille för utsvultna stackare. Vi vet hur staten på den tiden försökte stävja missbruket genom att bygga spannmålsmagasin där bonden kunde få låna in utsädet så att han inte kom åt det före våren. Vad bonden lånade av brödsäde förmåler icke svensk historia. Detta lånade han från hustru och barn. År 1747 försökte »hatarna» sätta lås för brännvinspannorna. Då kom vårt första brännvinsregale så formulerat att bonde icke fick bränna för avsalu. Lasterna har alltid funnit på råd för att få fortleva och så ock den gången. I våra rätttegångsprotokoll hittar vi åtskilliga brott som vid närmare påseende

»vittnades» till enbart »LAN». Det stod ingenting i lagen om förbud att »låna» bort säd till sin granne och få denna säd tillbaka i — supar.

Kvinnor har alltid stått rättslösa. De stod rättslösa också den dag när spriten blev fri. Låt de värsta supar ihjäl sej, sa' t. o. m. nykterhetsförkämparna. Inte menade de den gången att skydda kvinnorna, för under tiden som »de värsta» super ihjäl sej skadas sju gånger fler oskyldiga barn och delvis oskyldiga hustrur. När man hör sådana ord från nykterhetsförkämpar då har vi långt kvar till de mänskliga rättigheternas förlovade rike. Kanske jag hellre ville förorda ett plakat på ryggen på den lille stackaren som blev instängd i byrålådan. Han har ju ändå blickar på sej. Han kan väl inte skadas mer och icke pinas mer än vad hans omgivning redan pinar. Om han kunde bli en tankeställare för myndigheter och lagstiftande organ att icke förhärliga spriten som skatteobjekt. De annars mest vettiga personer kan ta såna argument som: Söp vi inte fick vi ännu större skatt.

Astrid Pettersson

*

Hur mycket kan vi minska det husliga arbetet?

Det är klart att deltidarbete skulle ha varit en fördel för trebarnsmamman som fick hjärtattack till följd av ständigt dubbelarbete. Samtidigt som jag läste Brittias debattinlägg i förra numret av Vi Kvinnor föll Fastighetsarbetaren nr 2, 1958, i mina händer. Där omtalar Elsa Appelquist att en undersökning i Frankrike visat att de förvärvsarbetande husmödrarnas arbetsvecka inte överstiger de hemmavarandes med mera än 6—8 timmar. De skulle

Samarbetet vidgas

Talbok, teater, kvinnliga präster under debatt

Från vår mycket livaktiga avdelning i Kiruna meddelas att FN-dagen nu är hela Kirunas angelägenhet. Det är ABF:s och FCO:s FN-kommitté — i vilken också Kirunas SKV-avdelning är representerad — som står som arrangör. Avdelningen har också genom sin anslutning till Kvinnornas samarbetskommitté varit medarrangör till en veckoslutskurs för sociala frågor som berör hem och äktenskap.

Vår avdelning i Skövde skriver bl. a.: »Vi ville bara berätta att vi haft vår traditionella barnfest, som i år gick i karnevalens tecken, med ballonger, serpentiner och granna fastlagsris. Karnevalstämning var det också från första stund. Förväntansfulla ungar och många 'nya vuxna' ansikten. På programmet lekar och film, skämttävlingar, frågesport och sång och musik av vår pålitliga 'enmansorkester', som också spelade till dansen. Barnen fick sin efterlängtnade gottpåse, som den här gången 'nästan' gick helt i hälsoårets tecken...»

Låt oss tillägga att våra kvinnor i Skövde gjort en mycket fin insats för vår tidning: De har mer än fördubblat prenumerationsupplagan! Bravo!

I Halmstad har diskussionsaftnar blivit mycket populära. Ämnena för dessa, som dels anordnats av SKV-avdelningen och dels av ABF, har varit »Husmödrarnas sjukförsäkring», »Tjänstepensioneringen», »Kvinnliga präster eller icke?», »Vad kan man investera — spara — konsumera?».

nämligen minska det husliga arbetet så mycket att man inte egentligen kan tala om något dubbelarbete. Nog skulle det vara roligt att veta hur fransyskorna bär sig åt, för jag tycker att man får mycket mera än 8 timmars merarbete i veckan och det fast jag inte har några barn. Samtidigt som jag givetvis är för att vi måste ha tillfällen till deltidarbete (varför går det så sakta, vad görs egentligen?) tycker jag Vi Kvinnor borde diskutera hur vi skall få ner tiden på det husliga arbetet. Om vi på denna spalt kunde få fram synpunkter på den saken, skulle det hjälpa många. För min del torkar jag inte damm varje dag utan nöjer mig med varannan. Och när jag lagar mat, gör jag det för några dagar i sänder. Jag har kylskåp.

Alva Svensson

Intressanta ämnen diskuterar man också i Västra Lundbys SKV-avdelning i Göteborg. »Teater — lyx eller vardagsvara?» frågade Folkteaterns regissör och chef, herr Mats Johansson, och belyste frågan i en livlig gruppdiskussion, där varje grupp fick vardera två frågor att besvara om teater. Avdelningen anordnar regelbundet teaterbesök till förmånliga priser för sina medlemmar.

De blindas talbok har demonstrerats på ett möte, anordnat av Källtorps SKV-avdelning i Göteborg. En del blinda medverkade med sång och musik. På mötet gjordes en insamling till talboksverksamheten, vilken inbringade 110 kronor. Mer är att säga om de blindas talbok och kravet att stödja den, men vi återkommer.

*

SKV-konferens i Värmland

Värmlands distrikt av Sv. Kvinnors Västerförbund har haft sin årskonferens i Karlstads Folkets hus söndagen den 30 mars. Konferensen var talrikt besökt.

Förbundets representant Birgit Johansson inledde om de närmaste uppgifterna. Hon delade upp sitt intressanta anförande i tre stora frågor: Fredsfrågan, sysselsättningsmöjligheterna och tjänstepensioneringen.

Den arbetsplan som förelåg antogs av konferensen. Vidare antogs ett uttalande mot svensk atomupprustning. Uttalandet har sänts till samtliga riksdagsledamöter i Värmland.

Till KD:s kongress i Wien i juni får Värmland- och Örebro distrikten gemensamt sända en deltagare. Konferensen beslutade föreslå Värmlandsdistriktets kassör, Ingrid Olsson, Karlstad, som delegat.

Det beslutades att anordna ett studielotteri i distriktet samt en två dagars studiekurs i höst.

Diskussionen var livlig kring de olika frågorna. Karlstadsavdelningen underhöll med sång och musik under en paus i förhandlingarna. Distriktsstyrelsen omvaldes enhälligt med Gun Höjlund som ordförande.

*

SKV:s Studiefond

Tidigare redovisat 5.086:—
Enskede s:a SKV-avd., Sthlm 75:—
Surahammars SKV-avd. ... 25:—
Signhild Hellhagen, Aspen 5:—

Summa kr. 5.191:—

200 Gävlekvinnor blir arbetslösa

För en tid sedan frågades i riksdagen om regeringen möjligen tänkte vidta några åtgärder för att uppskjuta den planerade förflyttningen av tobaksfabriken i Gävle till Malmö.

Hr Henning Nilsson i Gävle hävdade att flyttningen av denna fabrik måste anses strida mot samhällets lokaliseringspolitiska målsättningar. »Det kan inte vara riktigt», yttrade han, »att flytta en utpräglad kvinnoindustri från ett område, där antalet förvärvsarbete kvinnor på 100 förvärvsarbete män är 35, till ett område där antalet förvärvsarbete kvinnor per 100 förvärvsarbete män är 54».

Riksdagsman Nilsson hänvisade också till ett uttalande av dir. Söderström i Tobaksmonopolet, där han förklarar att man inte kan ha gävlefabrikens produktion i Malmö längre än tre år. Sedan blir man tvungen att bygga en ny fabrik.

De ca 200 kvinnor som hittills haft sin utkomst vid den moderna och tidsenliga tobaksfabriken i Gävle kan med rätta fråga sig vad det är för en slags visdom som styr Tobaksmonopolet. Arbetslöshet på obestämd tid, det är vad som väntar dessa kvinnor. Från regeringen har de inget stöd att vänta, det svaret gavs i riksdagen i anledning av hr Nilsons fråga.

Skall de 200 kvinnorna stillatigande finna sig i detta? Var finns gävletraktens kvinnoorganisationer i denna sak?

*

DVR väddar om stöd

SKV har tillsammans med andra kvinnoförbund deltagit i en konferens anordnad av De Vanförs Riksförbund. Vad som främst dryftades vid denna konferens var vad som kan göras för att hjälpa de ca 250 handikappade ungdomar under 30 år som för närvarande sitter isolerade på ålderdomshem och liknande anstalter runt om i landet.

DVR:s ordf. Olof Nilsson informerade om förbundets inköp av Tranåsbadet. Där skall ett 20-tal vanföra ungdomar få ett verkligt hem med möjligheter till arbete efter förmåga och välbehövliga kontakter med likasinnade och jämnåriga. Man har påbörjat arbetet att ta bort hindrande trösklar, bygga banor för rullstolar vid entréerna, installera hiss och inreda arbets- och behandlingslokaler.

— Det är för att kunna realisera dessa planer som vi behöver stöd av skilda organisationer, yttrade herr Nilsson och bad de närvarande representanterna att i sina organisationer bl. a. aktualisera Radiohjälpen, som fram till i juni månad sändes till förmån för de vanföra. DVR planerar till hösten genomföra ett stort rikslotteri, vars behållning går till tranåsprojektet. Även i denna fråga väddades till de närvarande kvinnoorganisationerna om hjälp.

Skatan Flax

Rita Johansson i Sundbyberg har skrivit den här berättelsen om skatan Flax. Vill du skriva om igelkottarna som du ser på nästa sida?

DET VAR EN GANG en skatunge, som hette Flax. Den bodde hos sin mamma och pappa i ett stort träd. Flax hade tre små syskon och alla var de fyra dagar gamla. En dag när mamma och pappa var ute för att leta efter mat så tänkte Flax att han skulle krypa närmare kanten och titta ut. Han sträckte på halsen och såg sig omkring. Han såg en stuga inte långt därifrån och utanför var det något som rörde sig. Vad kan det vara? Om jag sträcker mig litet till, så kan jag nog se det, tänkte han. Men det skulle han aldrig ha gjort, för nu trillade han ned. Vad skulle han nu göra? Det visste han inte själv. Det enda han kunde göra var att skrika i hopp om att mamma skulle komma, för flyga det hade han inte lärt sig än.

Det han hade sett var en flicka och en pojke, som kastade boll, men pojken råkade slänga lite för långt. Bollen hade rullat nästan ända fram till trädets fot där Flax låg. Han blev mycket förskräckt när den stora bollen kom emot honom. Han skrek nu mer än någonsin. När flickan kom fram kunde hon inte finna bollen. Där hon gick och letade fick hon syn på Flax. Hon ropade på Lasse (för det var så pojken hette) och när han kom fram sa Lena (så hette hon) »titta vad som ligger där». »En boll», sa Lasse. Men då sa Lena »ser du inte skatungen»? »Jo, nu ser jag den, den måste ha fallit ur boet däruppe». »Ja, antagligen, men ska vi inte ta

med oss den hem, för jag tycker att det ser ut som den har skadat benet? Eller ska vi lägga tillbaka den i boet?», sa Lena. »Jag tycker att vi ska ta den med oss hem och åtminstone binda om benet. Och förresten så tycker mamman inte om den, när människor har tagit i den och det är väl synd om fågeln, för då får den ju ingen mat», sa Lasse. Då tog de hem lilla Flax. Han tyckte att det var lite kusligt att inte vara i boet och så gjorde det så ont i hans lilla ben.

Nu var de framme hos Lena och Lasse. Det var den lilla stugan som Flax förut hade sett. Lena hämtade

gasbinda medan Lasse täljde ett par pinnar, som skulle tjänstgöra som stöd åt benet. Först tog Lena pinnarna och satte dem vid var sin sida om benet och lade om bindan så fint hon kunde. Medan Lena gjorde detta hämtade Lasse en fin ask, som han lade bomull i och sedan lades Flax däri.

Men, vad skulle de kalla honom? Lena sa: »Jag tycker att den själv ska få bestämma vad den ska heta.» »Vad du är dum, inte kan en skata prata», sa Lasse. »Det har jag inte sagt heller», sa Lena. »Jag tycker vi ska göra så här, att vi prövar med några namn och om det ser ut som han tycker om något, så ska han få heta det.» »Det var ingen dum idé, det gör vi», sa Lasse. »Ska vi börja med Svarten, tycker du»? »Det kan vi väl göra», sa Lena. De sa Svarten ett par gånger, men ingenting hördes. Sedan försökte de med Pelle, Ruff och Anna, men utan resultat. Rätt som det var, sa Lasse, »nu har jag det! naturligtvis ska han heta Flax». »Ja», sa Lena, »att vi inte tänkt på det förut». De försökte med

En dag Flax kom till sin bunke, fick han se en stor hundnos i den...

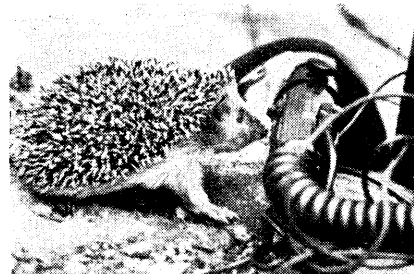
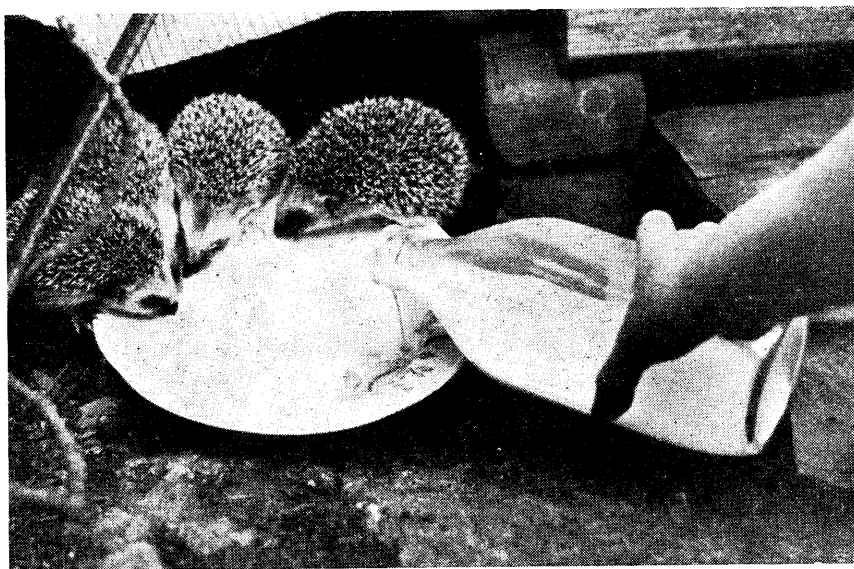

Fyra små IGELKOTTAR

Här ser ni några bilder på fyra små igelkottsbarn. Är dom inte söta? Titta på bilderna och tänk efter hur fyra sådana här små krabater kan ha det och skriv en liten berättelse om dem. Den måste vara kort, högst två vanliga ark med gott mellanrum mellan raderna. Den som lyckas bäst får sin berättelse publicerad i nästa nummer och vi lovar också att det

ska komma ett litet pris på posten. Skicka brevet till Vi kvinnor, Box 18073, Stockholm 18, senast den 25 maj. Skriv »Igelkottarna» på kuvertet.

Kanske du liksom den lilla igelkotten undrar vad det är för en konstig apparat på den ena bilden? Jo, den hör till farbror fotografens kamera.

Flax och då skrattade och flaxade Flax till. Så nu kallade de Flax för hans riktiga namn.

EN DAG NÄR FLAX KOM till sin matbunke för att äta fick han se en stor hundnos i den. Då blev han så arg, att han inte tänkte på att hunden var flera gånger större än han. Han hoppade fram till honom och skrek: »Vad menar du med att äta ur min matbunke? va? Det var det fräckaste jag har varit med om. Gå och ställa sig och äta ur min matbunke.» Hunden blev så förskräckt att han glömde att vara arg. Han bara tittade på Flax. Till slut sa han: »Du var mig en argsint skata. Hur skulle det vara att tänka efter lite grand. Jag har varit i den här famil-

jen i ett och ett halvt år. Ändå kommer du och säger att det är fräckt av mig att äta ur din matbunke. Det ska jag bara tala om att det är lika mycket min som din. Förresten, hur kom du och trängde dig in i min familj?» »Det ska jag be att få säga att mitt fel var det inte, utan det var Lenas och Lasses fel, för det var dom, som bar mig hem från en skogsglänta», sa Flax. »Jaså», sa hunden. »Du känner väl möjligen inte någon, som heter Kajsa Skata. Hon har mist en unge, som heter Flax. Det var en gång, när den var så nyfiken att den inte kunde hålla sig i boet utan tappade balansen och föll ned. Vart han tog vägen sedan, det vet dom inte.» »Ja, se det känner jag allt till, för det är min mamma»,

sa Flax. »Heter du Flax?», frågade hunden. »Ja, det gör jag och du heter Karo, för min mamma har sagt att alla hundar är farliga utom en som heter Karo och du är ju snäll», sa Flax. »Ja, jag heter Karo», sa hunden. Men nu måste jag gå och säga åt tant Kajsa att jag har hittat hennes lilla unge», sa Karo och sprang.

Flax tänkte att om han nu flög upp i fönstret så skulle han se när mamma kom. Han hade inte lärt sig flyga, men om han flaxade med vingarna, så kanske han kunde. Han försökte, men det blev bara pladask på golvet. Där låg han nu och tänkte att det inte var något annat att göra än att vänta till någon kom och hjälpte honom. Då knackade det

Forts. å sid. 19.

Marie-Louis Eriksson föll för en Pierinaklänning. Denna modell är uppsydd i franskt sidenbomull och kostar ca 74:—. Enda dekoren är ett högt midjebälte med mönstrat överskärp som knyts fram.

En hel billast med kläder och sju söta flickor i en ring! Ja, så gjorde våren sitt första besök i vintrigaste mars. Den 8:e, noga räknat, då SKV i Stockholm firade Internationella Kvinnodagen med en sammankomst i tonåringarnas tecken, och där dessa, den yngsta generationen kvinnor, medverkade med en improviserad mannekänguppvisning.

Tonårsflickan älskar att kamouflera sin ungdomliga fågling i skrynkliga jeans och säckig duffel, hade rektor Granlund berättat. Och mammorna suckar och drömmer om en välstruken och städad dotter. Nåja, såhär i duffelvinterns sista månad verkade det som om mammor och döttrar åtminstone på den punkten kom överens, och konstigt vore det annars. Så vackra och riktiga klänningar som dem vi fått låna av den unga konfektionsfirman *Tonniemodeller* lämnar inte ens den tuffaste flickunge oberörd. Bara att få prova

Då lektor Ingegerd Granlund talade för Stockholms SKV om tonåringar och vi, illustrerade sju söta flickor ett av de eviga tonårsproblemen med en billast lånade kläder från *Tonniemodeller*. Birgit Ehrén kommenterar.

Sju söta flickor i en ring

och snurra runt framför spegeln var ett sant nöje.

★ Inte utan mödor

Fast, det måste i rimlighetens namn sägas, provningen var inte helt utan mödor. Där kämpade *Gunnel Collberg* och *Marie-Louis Eriksson* i varsin ände på blyxtlåset alltmedan *Inger Harnell* höll andan i sin porslinsblommiga Carmen-modell. Ack, visst var den vida kjolen med den bubbliga volangen underbar — men midjan! Hur är dom egentligen skapta, de riktiga mannekängerna? Det var nämligen ur *Tonniemodellers* mannekängkollektion som disponent *Marklund* välvilligt lätit oss välja, och den var sannerligen specialsydd.

★ Inte min, tyvärr

— Inte min, sa *Rose-Marie Lorenzon*, och demonstrerade en bårdkjol i grått och lysande saffran, sydd av kraftig, genomvävd bomullsjaquard. En önskekjol, lätt att kombinera med blus och bomullstopp men vackrast

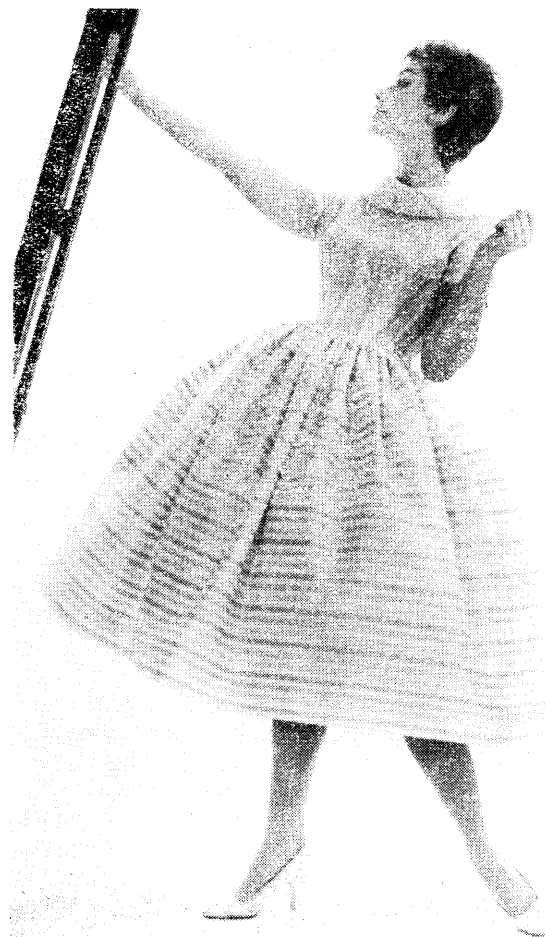
Modell Valse i italiensk bomullsbatist med skorstenskrage, just en av de där som gav både tonåringar och äldre sommarkänning.

★ Säck och trapets lyser med frånvaro

De riktiga kläderna, de som tillverkas i serier och nu begärligt slukas av unga köpkraftiga damer, är däremot sydda just med tanke på tonårsfiguren. Säck och trapets lyser där med sin frånvaro, och de linjerna är i regel inget att rekommendera på en ung flicka.

Kläderna skall poängtera ung-flicksfiguren, tycker *Tonnies* tecknare och tillskärare. Tids nog får man figurproblem, men innan dess skall man glädja sig åt den smala midjan och den böljande kjolen och förall-del, som undantag, skoja lite med det »glada» 20-talets linjer.

De vida kjolarna var alltså legio på vår uppvisning. I provrummet svävade de som luftiga ballonger efter väggarna. Alla krävde de styvstärkta underkjolar, två — ja gärna tre för att ge den rätta silhuetten.

FISKMIDDAG minst en gång i veckan

Modell Solalena från Tonnie i firmans eget rejåla tyg med genomvävt mönster i prickrandning och rutigt i vitt på botten i gult, lila, grått och blått.

ihop med Tonnies saffransgula blus av strykfri svensk bomull.

— Jo, men tvätta och stryk den här du! suckade Marie-Louis och klev försiktigt i en luftig dröm med plissékjol. Nej, den kan man bara drömma om. Då önskar jag hellre den där Pierinaklänningen. Den har så fina färger och den enkla modellen passar så bra till den kraftiga bomullen.

★ Kusligt men kul

— Usch, nu är det visst min tur att gå in! Guldblonda Kerstin... samlar sig och repeterar vandringsens alla turer för sig själv: Först rakt fram till hörnet, så snurra och sen nerför mittgången... sitter skärpet rätt? Jo, det ljuvt rosenmönstrade skärpet sitter som det skall, som enda dekoration på en föredömlig slät och enkel turkosfärgad bomullsklänning, som utlöser förtjusta applåder från publiken.

Kusligt jobb det här att mannekänga, men väldigt kul fast man fryser om fötterna, tycker Margot Lilja som bara visar stranddräkter — den

Tack vare den djupfrysta fisken och snabba kyltransporter av den nyfångade, har vi numera dagligen tillgång till denna matvara på de flesta orter i landet. Tyvärr är det nog ändå lite dåligt beställt med fiskdieten i många hushåll. Men fisk är nyttig mat och verkligen gott när den lagas väl. Fisk behöver heller inte ta så mycket längre tid att laga till än annan mat, men en smula koncentration fordras.

Här man en stor och matfrisk familj får man passa på att köpa den »dagsaktuella» fisken, då behöver inte middagen bli dyrare än vanligt. Servera gärna en lite kraftigare efterrätt den dagen ni har fisk. En god rispudding med saftsås t. ex. Försök att servera barnen fisken så benfri som möjligt, i den åldern har man inte tålamod med att »bena» och det är så otäckt när det sticks i munnen!

Dubbeltarbetande husmor löser fiskmiddagsproblemet bäst med den djupfrysta fisken. Dels brukar det vara i det närmaste slut på den nyfångade när det är dags för henne att handla middagsmaten och dels är den djupfrysta färdigberedd. Man slipper tidsödande rensning osv. Upptiningen är inte heller nödvändig varken vid kokning eller stekning. Märker man att den fisken inte luktar eller smakar bra, då är det affären som ej skött sin frysbox ordentligt. Fisken är garanterad färsk när den fryses ned. Och så en sak till: Glöm inte bort grönsakerna i samband med fisken. Så enkelt som klippt persilja och dill förgyller upp.

SÖNDAGSGRATINEN FÖRBEREDS LÖRDAG

$\frac{1}{2}$ kg fiskfiléer (gös, torsk, kolja) beräknas för 4 pers. och kokas i kort spad smaksatt med salt och en bit

ena raffigare än den andra. — Hopas det blir lite varmare i sommar.

Och det är inte utan att vi får sommarkänningar lite tillmans allteftersom flickorna svävar förbi som färgsprakande hägringar. Ljusblått, solgult, flammmande orangerött, fräscha randningar, pigga prickmönster och romantiskt blommiga kattunmönster — en verklig parad av önskinningar. Förbluffande många som låter sig förvandlas till verklighet efter energiskt sparande, men givetvis också en del som endast är »till lyst». Men även det är stimulerande och lärorikt, eller för att citera Lill-Inger Jansson, som just för dagen sytt sitt käcka 20-talsfodral färdigt; och som förtjust återfunnit modellen också i Tonnies kollektion:

— Nu skall väl mamma begripa att det inte skall vara något skärp som hon tjatat om. Antingen — eller, det är modellen!

Birgit Ehrén

purjolök eller en klyfta vanlig gul lök. Färdiga lägges de på smort gratinfat. Champignonerna fräses i litet smör, lägges över filéerna. 2 msk smör fräses i en kastrull med 2 msk mjöl, spådes med fiskspadet och gräddes (tillsammans 4—5 dl), smaksättes med salt och vitpeppar. Eventuellt kan man koka på en äggula. Redningen hälls över fisken. Strö finsiktat skorp mjöl över. Ställes svalt till söndagen. Så återstår bara gratineringen i 275° ugnsvärme. Ställ fatet högt i ugnen.

TORSK MED TOMAT OCH DILL

Skär det djupfrysta fiskblocket i 3 cm tjocka skivor. Gnid in dem med salt, doppa dem i uppvispat ägg och vänd dem i skorp mjöl. Stek bitarna långsamt. Färdiga tages de upp, lägges på varmt fat. Fräs i smör eller margarin 2 sönderdelade tomater, klipp i dill (ev. djupfryst) slå på $1\frac{1}{2}$ dl vatten, låt skyn koka ihop något, tillsatt salt om så önskas. Slå över fisken.

VARFISK I UGN

Köp 1 paket djupfryst fisk (torsk, kolja, uer). Skär det frysta fiskblocket i fingertjocka skivor på snedden. Smörj en eldfast form och lägg fiskskivorna där. Strö 1 tsk salt och litet vitpeppar över fisken. Lägg ett par margarinklickar över fiskskivorna. Strö över 1 msk finklippt gräslök och 2 msk finklippt persilja. Blanda 1 dl gräddes med 1 msk tomatpuré. Häll tomatgrädden i formen. Täck formen med aluminiumfolie, smörpapper eller lock. Grädda i medelvarm ugn (200°) ca 45 min.

KOKT KUMMEL

Kummels kött liknar gösens till både smak och utseende. Kummel är billigare än gös och finnes i handeln från medio av maj till slutet av juli.

$1\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ kg kummel, vatten, salt. Rensa och skölj fisken väl. Koka den i ganska starkt saltat vatten, som avsmakas innan fisken lägges i. Låt den koka på så svag eld att spadet knappast sjuder. Prova den efter 20—25 minuters kokning. Serveras med smält smör och hackat ägg, eller enkel fisksås och riven pepparrot.

KRISTINA

Han äger tillit till människan

Vem är då Danilo Dolci? Till yrket är han arkitekt, en lång kraftig yngre man, född i norra Italien men under pojkåren bosatt i Trappeto, en fattig liten fiskarby på Sicilien, inte långt från den stora och sköna staden Palermo. Som helt ung tillhörde han ett par år medarbetarna i en by för hemlösa pojkar, som grundades efter kriget av en genial människa och uppfostrare. Kanske det var där han förvärvade den tro på människor och det orädda, enkla och praktiska greppet på problemen, som karaktäriserar honom. Han återvände till sitt yrke och gav ut ett par fackböcker, men arkitektens arbete blev honom icke nog. En dag finner vi honom åter i hans pojkårs hem Trappeto, och han har kommit för att stanna.

Nöd och försummelser har satt sina spår

Sicilien med sina tidiga vårar, sina blomsterfält och apelsinlundar, som lockar så många nordiska turister, hör till den italienska republikens problembarn. Där finns faktiskt nästan alla de problem som brukar karaktärisera de tekniskt underutvecklade länderna. Arbetslöshet, med dåliga näringsförhållanden och skärande fattigdom i släptåg, höga födelsesiffror och stor spädbarnsdödlighet, analfabetism. Visserligen har staten under det sista årtiondet på allvar tagit itu med förhållandena i Syditalien, dit Sicilien och Sardinien räknas, men århundradens nöd och försummelser övervinnes inte så lätt. De sätter sina spår i människorna, skapar modlöshet och apati, oärlighet och brott. Under de fem år som Danilo arbetat i Trappeto har han gjort ingående undersökningar angående invånarna och därvid funnit att inom tre närgränsande samhällen — den lilla staden Partinico och byarna Trappeto och Montelepre — med en sammanlagd befolkning av 33.000 personer har 350 varit i konflikt med lagen. Dessa 350 räknar sammanlagt endast 650 skolår men 3.000 års vistelse inom fängelsemurarna!

Att finna vägar ut ur eländet

Men Danilo Dolci tillhör inte de enbart registrerande sociologerna. Han vill fästa allmänhetens uppmärksamhet på de förhållanden under vilka många av deras landsmän lever och finna vägar ut ur eländet. För att visa hur helt han ville identifiera sig

I serien »Vi kvinnor världen över» skall vi denna gång lämna platsen för Danilo Dolci, som för någon tid sedan besökte Sverige. Ty det är en man, vars arbete kvinnorna har särskild anledning uppmärksamma. Han äger tillit till människan och den växer spontant omkring honom.

med invånarna i sin by gifte han sig med en fiskaränka, som stod ensam med fem oförsörjda barn. Numer har barnskaran ökat med två egna och ytterligare två eller tre som stod utan hem. Hans hus har jordgolv som de andras och är lika naket som deras, men där finns ett piano, kartor och böcker och kolteckningar på de vitkalkade väggarna. En av de första gångerna han uppmärksammades av en större allmänhet var vid ett vägbygge för ett par år sedan. Ett ras hade gjort landsvägen till Partenico oframkomlig. Danilo lyckades få med sig en grupp arbetslösa och började tillsammans med dem laga vägen. Myndigheterna ansåg — och med rätta — detta som en generande anklagelse mot deras egen slöhet och skickade polis för att göra slut på företaget. Det är då som den replik lär ha fällt som är rolig även om den inte är sann: »Skulle helgonet vilja säga åt sina män att sluta med det där.» Danilo vägrade emellertid. Han etablerade inte sitt — men liggstreck mitt på vägen och måste bäras bort. I den process som följde erbjöd sig fyra av Italiens mest kända advokater att föra hans talan och åtminstone tre av landets största författare, Carlo Levi, Alberto Moravia och Ignazio Silone har slutit upp på

hans sida. Ett par gånger har han också begagnat sig av hungerstrejk, när det gällt att rädda människor från nöd och arbetslöshet, något som i pressen förskaffat honom namnet Italiens Ganhi och det tycks verkligen hos denne kraftige och vitale norditalienare finnas något av den självlöshet, den redobogenhet att sätta in sin egen person som en bricka i spelet, som karaktäriserade Indiens Mahatma.

Carlo Levi, författaren till Kristus stannade i Eboli, beskriver i sin just till svenska översatta bok, Orden är Stenar — Tre färder på Sicilien — ett besök hos Danilo Dolci, som han förut inte kände.

En stråle av hopp

— Han började genast tala med oss om de planer som stod hans hjärta så nära, om projektet om bevattning av hela zonen, som radikalt skulle förändra befolkningens situation och bli ett effektivt kampmedel mot nöden. Han talade med oss om alla andra företag som han tagit initiativ till, om barnhemmet, om skolan, om fattigunderstöden, om kampen mot tjuvfisket, om undersökningsgarna och studiarbetet, föreläsningarna och konserterna — — — han lät inte som en missionär eller en välgörare utan som en man som äger tillit till människan över huvud och som inger omgivningen tillit och enbart genom det vapnet kan få liv att så småningom spontant växa fram, där det tycks vara omöjligt. — — — Alla var totalt utblottade, slutar Levi sin skildring efter vandrigen genom Trappetos »eländiga, stinkande gator», men trots detta fick deras ögon en stråle av hopp, när de riktades mot Danilo och jag tyckte att jag som en reflex såg ett svagt hopp tändas också i deras ögon, när de såg på varandra.

Danilo Dolci har samlat en skara medarbetare omkring sig där nere i sin fiskarby. Det är unga studenter, socialarbetare, konstnärer och andra, från olika håll, både från Italien och från andra länder. Det är sådan hjälp han vill ha, människor som kan sätta in ett års arbete eller par i ett praktiskt jobb och i nära kontakt med befolkningen bekämpa hopplöshet och försoffning. Däremot förvånade han sina åhörare på högskolan med sin förklaring att han inte eftersträvar bidrag i form av pengar. Ja, han jämkade ju något på det när han såg åhörarnas häpnad. Pengar var naturligtvis användbara, t. ex.

SKATAN FLAX

Forts. fr. sid. 15.

på fönstret. Han tittade upp och fick se sin mamma. Mamma såg honom med en gång och flög därför in genom fönstret. Mamma Kajsa lovade Flax att lära honom flyga fortast möjligt.

Efter ett par dagar kunde Flax flyga och det var han mycket glad över. För nu kunde han flyga till sina syskon. Flax var nu hemma hos sin mamma och pappa och syskon ända tills han bildade ett eget hem, för mamma och pappa brydde sig inte ett dugg om att Flax varit hos människorna — det var de alldeles för glada för.

Men nu ska ni inte tro att Flax glömde bort Lena och Lasse, det gjorde han inte alls det, han flög och hälsade på dem och Karo nästan varje dag.

Rita Johansson, 11½ år,
Sundbyberg.

*

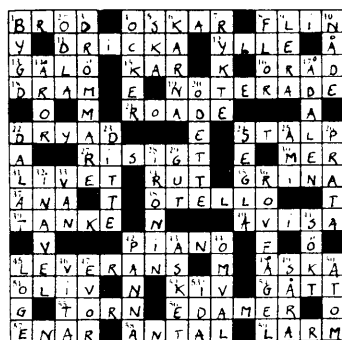
Lösning till Korsord nr 3

Pristagare:

1:a pris: Brita Hellström, Nysätersvägen 104, Trollhättan 3.

2:a pris: Anna Gullberg, Markus Meyers Väg 7, Varberg.

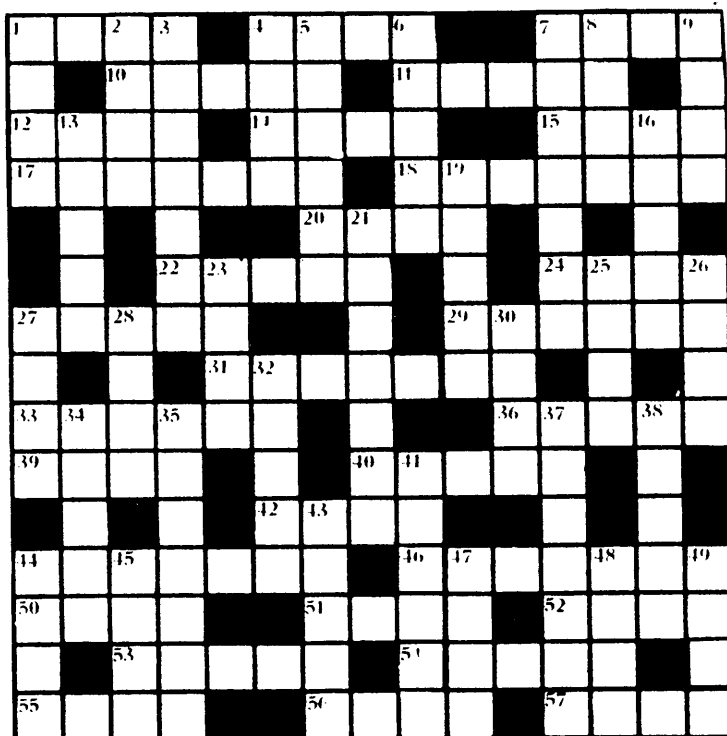
3:e pris: Berta Gustafsson, Eketrägatan 22 D, Göteborg H.

att bekosta medarbetarnas resor, det hände ofta att de inte kunde göra det själva, men vi förstod att de för honom knappast hörde till det väsentliga. Det primära var att hos människorna tända en allt besegrande medkänsla med varandra och så finna vägarna ut ur slentrian och likgiltighet, och detta gällde de styrande i minst lika hög grad som den fattiga befolkningen. Då skulle de nödvändiga medlen snart strömma till.

SIGNE FREDHOLM

KORSORD NR 4

VAGRÅTA ORD

1. Är ofri
4. I kniven
7. Färg
10. Har byrån
11. Älskar fisk
12. Sibirisk flod
14. Omgång
15. Brukar sprängskotten
17. Allmänt
18. Gods
20. Ej tidiga
22. Asfåglar
24. Barnatröst
27. Av betydelse för vårdräkten
29. Finns i landets kyrkor
31. Lyser upp sista aprilkvällen
33. Knappast kärkommen
36. Skiftning
39. Bonde
40. Slätt
42. Satt Axel Öhmans mössa på
44. Dit for mången fattig krake i seklets början
46. gulasch, smakar härligt
50. Stel
51. Fattig sådan blommor rikt
52. Läckerhet i skal
53. Förkastad
54. Man
55. Slutord
56. Finskt gossnamn
57. Äldre dam

LODRÅTA ORD

1. Moses var utrustad med sådan
2. Blodstillande
3. Börjar det äntligen bli

4. Smärta
5. Brukar ungar göra
6. Är björnen
7. Hör till säsen
8. Kan man ana ibland
9. Den förste
13. Är kanelen på gröten
16. Slanguttryck för ta
19. Användes mycket i barnens overaller
21. Överraska
23. Grekisk stad
25. Fågel
26. Det man får betala
27. Skönt — inte bara för skaldar
28. Inte yttre
30. Strömmade
32. Skum
34. Kan straff vara
35. Henne vågar man knappast anförtra viktiga uppdrag
37. Sitter skalet
38. En gutt
41. Strävar väl allt levande mot
43. Är riksdagsledamöterna
44. Rest
45. Irland
47. Känns sträv
48. Bör man väl göra det som är krokigt
49. Tysk filosof och ett slags avslutning

Lösningarna skall vara oss tillhanda senast den 25 maj. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Märk kuvertet »Korsord nr 4».

Yrkesmässig rening och massage är ingen lyx för kvinnor som arbetar i dammiga industrier.

Månatlig skönhetskur för fabriksarbeterskor

I Prag skall man inrätta ett kosmetiskt institut, det enda i sitt slag i världen, som kommer att ge fullständig dermatologisk behandling, göra medicinska undersökningar och mindre plastiska operationer samt ge råd och behandling för hudåkommor. Mot slutet av detta år skall man ha en kosmetisk klinik i varje residentsstad och sedan är det meningen att bygga ut nätet av skönhetssalonger ytterligare. De kosmetiska salongerna kommer liksom frisersalongerna att vara i kommunal ägo och priserna blir standardiserade.

En serie utbildningskurser har inletts för att få yrkeskunnigt folk. Fru Eliská Skopalová, skönhetsexpert sedan mer än 20 år, ledde den första av dessa kurser. För tidskriften »Livet i Tjeckoslovakien» omtalar fru Skopalová att det i hennes hemstad Gottwaldov är ett vanligt hygieniskt krav hos de flesta av flickorna vid Svit-verken, att få en månatlig ansiktsbehandling så att deras porer blir rensade från gummipartiklar. Hon hoppas att alla tjeckiska kvinnor skall vänja sig vid en sådan månatlig ansiktsbehandling precis som de nu är vana att regelbundet besöka hårfrisörskan. Det ligger inte bortom möjligheternas gräns för de

tjeckiska kvinnorna att betala vad det kostar. Ansiktsbehandlingen som kommer att gå på cirka 30 tj. kronor behöver inte längre räknas som lyx.

Fru Skopalová i arbete. Efter hudens rening ges stimulans med torskleverolja, så kommer en paraffin samt en kamfermask.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund (SKV)

uppstod år 1931 och har utvecklats ur föreningen Frisinnade kvinnor, som bildades 1914. Det bygger på samarbete mellan olika åsiktsriktningar och har därvid alltid hävdat sin tro på kvinnornas särskilda uppgift för fredens sak och sin övertygelse att samhället måste omdanas till att motsvara även de kvinnliga medborgarnas behov.

SKV är sedan maj 1946 svensk sektion av Kvinnornas Demokratiska Världsförbund (KDV), som omfattar över 200 miljoner kvinnor i 80 länder. KDV och dess nationella organisationer kämpar för att vinna och praktiskt förverkliga kvinnornas rättigheter: rätt att rösta och att väljas, rätt till arbete, till lika lön för lika arbete och till befordran; rätt till undervisning och yrkesutbildning och till social trygghet för moder och barn.

KDV och dess nationella organisationer kämpar för att tillförsäkra alla barn ett lyckligt liv i trygghet; undervisning och goda bostäder, hälsovård, sund litteratur, goda fritidssysselsättningar. KDV vill samla all världens kvinnor oberoende av hemort, ras och livsåskådning till försvar av freden.

Tidningen VI KVINNOR
i demokratiskt världsförbund

Utgivare: Andrea Andreen
Redaktionskommitté:
Valborg Svensson, Birgit Ehrén

Utkommer med nio nr pr år.
Prenumerationspris pr år: Kr. 4:50
Lösnummer 50 öre (kommissionärer antagas).

Postgiro: 513 23. Box 180 73
Stockholm 18
Svenska Kvinnors Vänsterförbund
Förbundsstyrelsens lokaler är
belägna i Kungsgatan 79,
Stockholm. Tel. 53 19 61

Tr.-a.-b. Plantryck, Sthlm 1958